

**И. Маннопова, Р. Мавланова,
Н.Ибрагимова**

ТЕХНОЛОГИЯ

Жалпы орта білім беретін мектептердің
1-сыныбына арналған оқулық

Қайта өндөлген және толықтырылған
бесінші басылымы

*Өзбекстан Республикасы
Халыққа білім беру министрлігі
бекіткен*

**„О‘QITUVCHI“ БАСПА-ПОЛИГРАФИЯЛЫҚ
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҮЙІ**

Ташкент — 2019

УУТ: 373.3.016:331(075.2)

КБТ 74.200.52я71

М 19

Пікір білдірушілер:

3. Шамсиева – Республика білім орталығының бөлім бастығы;
М. Полатова – Ташкент қаласындағы 144-жалпы орта білім беретін мектептің технология пәнінің мұғалімі;
Д. Каримова – Бұхара қаласындағы 18-жалпы орта білім беретін мектептің технология пәнінің мұғалімі.

ШАРТТЫ БЕЛГІЛЕР:

– мұғалім оқып береді;

– топпен бірге істейміз;

– тәжірибелік жұмыс;

– ой жүгіртеміз,
жауап береміз;

– ата-аналар қөмегімен
даярлаймыз;

– шығармашылықпен
жұмыс істеу.

**Республикалық мақсатты кітап қоры қаржысы
есебінен басылды.**

ISBN 978-9943-22-343-1

© И. Маннопова, тағы басқ.

© «О'qituvchi» БПШУ, 2019.

1-сабақ. ТЕХНОЛОГИЯ ПӘНІ ТУРАЛЫ ҰҒЫМ

Суретке зер сала қарап ал!

Қала көшелерінен бірі көрсетілген. Суретте нелерді көріп тұрсың?

Одан табиғи және адам жасаған нәрселерді тап және айтып бер.

АДАМ ЖАСАҒАН ДҮНИЕ

 Бұл бөлмедегі нәрселер бізге керек пе? Оларды кім даярлаған? Қандай өнімдерден даярланған?

Суреттерде көрсетілген бұйымдар қандай өнімдерден даярланған? Адам бұл нәрселерді даярлау үшін өнімдерді қайдан алған?

Суреттерге қара. Оларда көрсөтілген кәсіп иелері қандай істі амалға асырып жатыр? Олардың кәсібін айтып бер.

Әрбір кәсіп иесіне керек болатын құралдарды танда.

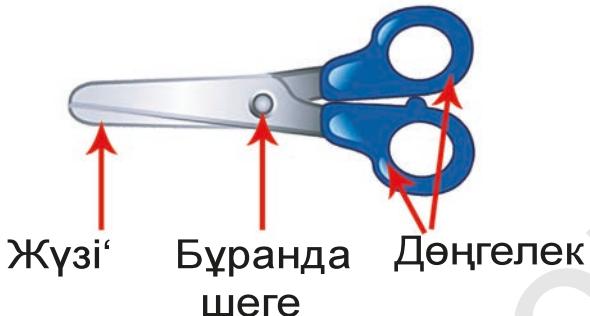
Технология пәні материалды дұрыс өндөу тәсілдерін үйретеді.

ҚАУІПСІЗДІК ТЕХНИКАСЫНЫң ЕРЕЖЕЛЕРІ

Қайшымен істеу ережесі

Қайшының құрылышы қандай?

❓ Неліктен қайшыны суретте көрсөтілгендей беру керек?

Сен не деп ойлайсың, неліктен қайшы қынға салып қойылады?

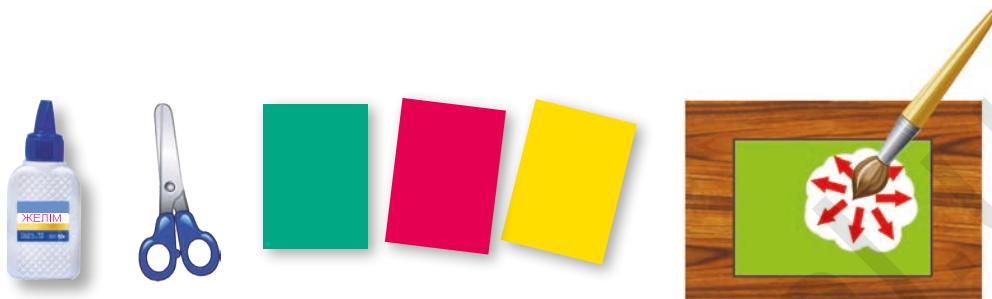
Қайшымен ұзынша қағаздан үшбұрыш және квадрат формаларын кес.

Жұмыс үстелі

Желіммен жұмыс істеу ережесі

Желімді ортадан шетке қарай жақ

Артықша желімді сұртіп таста. Үстінен нәрсе қойып кептір.

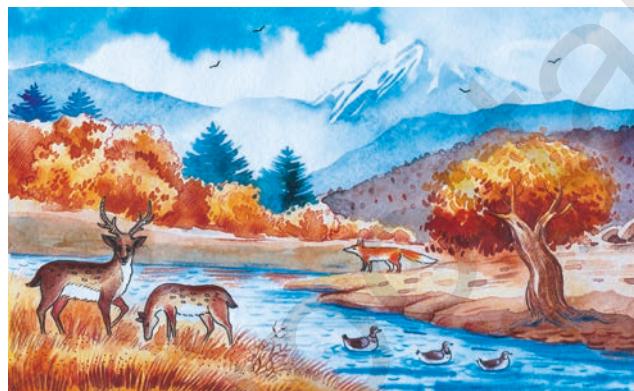

Қылқаламды пайдаланып болған соң, жуып қой. Желім ыдысты жабық күйде сақта.

2-сабак. „АЛТЫН КҮЗ“ КӨРІНІСІН ЖАСАУ

Табиғат алуан түрлі және көркем. Адам жасампаздықты әрдайым табиғаттан үйренген.

Қарап көр, табиғи материалдардан табиғат сұлулығын қалай жасауға болады? Онда қандай табиғи материалдардан пайдаланылған?

Ойлап көр. Неліктен табиғатты қорғау керек?

ЖАПЫРАҚПЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ

Жапырақтарды қалай құрғату керек?

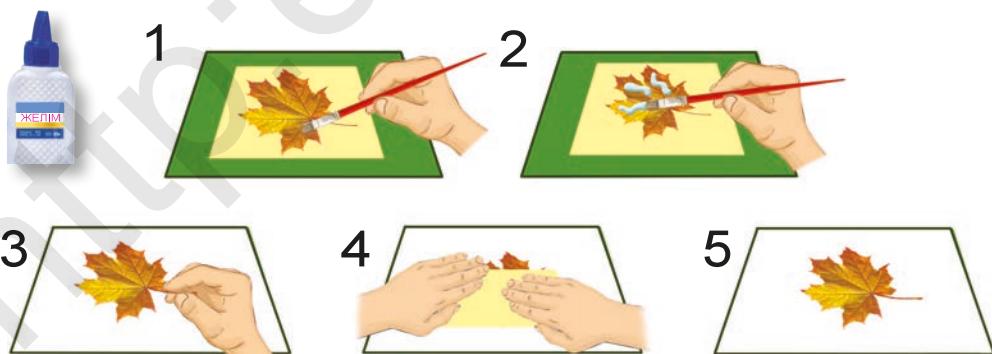
Түскен жапырақтарды теріп ал.

Үстіне нәрсе қойып құрғат.

Жапырақпен суретте көрсетілген тәртіпте жұмыс істе.

АЛТЫН КҮЗ КӨРІНІСІН ЖАПЫРАҚТАРДАН ЖАСАУ

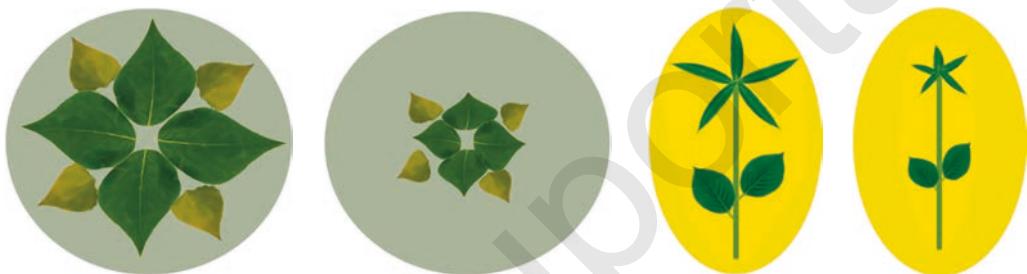
Жеке өзің жапырақтардан алтын күз көрінісін жаса.

3-сабақ. ЖАПЫРАҚТАРДАН НАҚЫШ КОМПОЗИЦИЯСЫН ЖАСАУ

Суретте жапырақтардан құралған нақыш композициясы берілген. Салыстыр. Қайсысы саған ұнады? Не үшін?

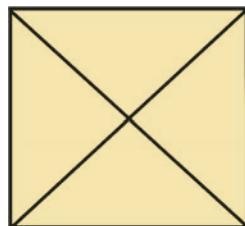

Композиция — бейнелеуді бір-біріне қатысты белгілі бір тәртіпте орналастыру.

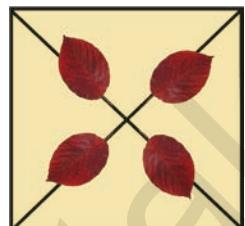

Нақыш жасау үшін жапырақтарды іріктеп ал және орналастыруды ойлап көр.

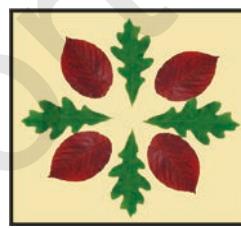
1

2

3

4

1

2

3

Есінде сақта! Жапырақты қайшымен кеспе, оның керекті форма дағысын таңда. Жабыстырығанда же лімді жапырақтың тамырларына жақ. Жұмысты аяқтаған соң, үстіне нәрсе қойып құрғат.

4-сабақ. ЖАПЫРАҚТАРДАН ҚҰС ПІШІНІН ЖАСАУ

1

2

3

4

5

6

Өзін жасауға әрекет етіп көр.

ТАБИГИ МАТЕРИАЛДАРДАН ҚҰС БАЛАСЫНЫң ПІШІНІН ЖАСАУ

1

2

3

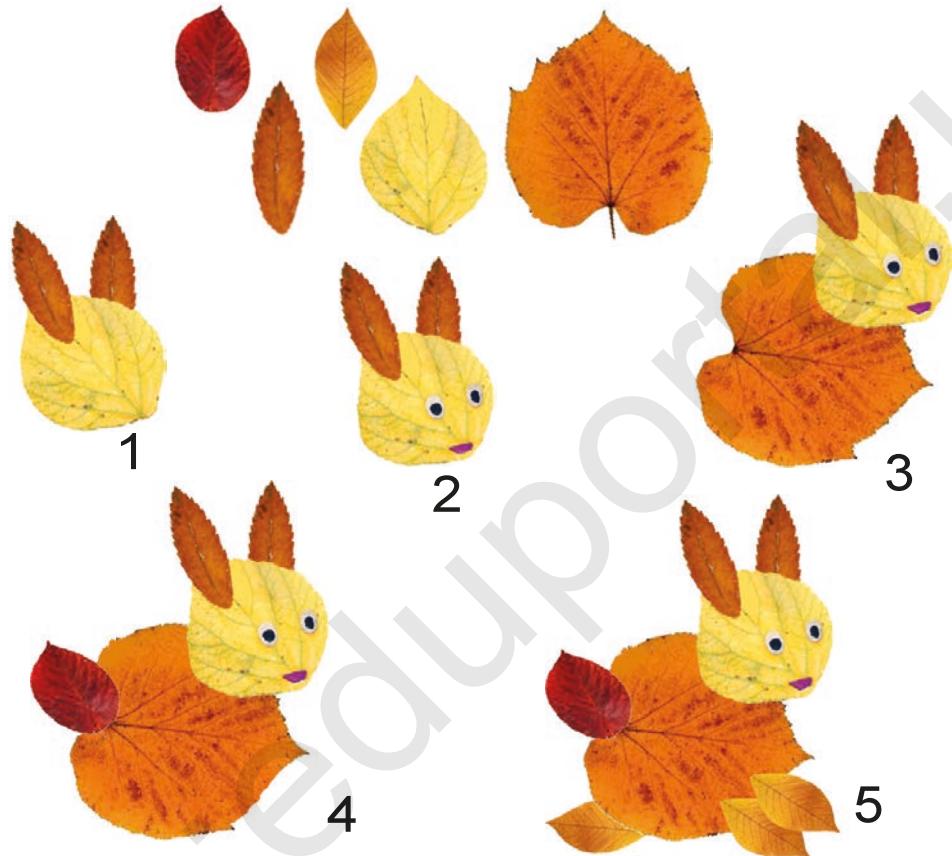
4

5

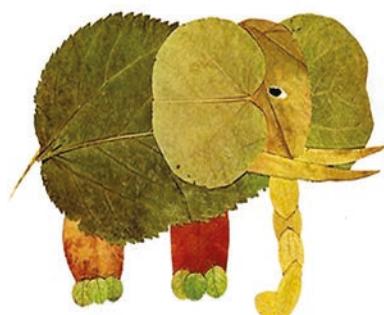
5-сабак. ЖАПЫРАҚТАРДАН ЖАНУАРЛАР ПІШІНІН ЖАСАУ

Суретте не бейнеленген? Ол қандай бөліктерден құралған? Қоян жасау үшін саған қандай формадағы жапырақтар керек болады? Жасау кезектілігін көріп ал және өзің де жаса.

САЛЫСТЫР

6-сабак. ЖАПЫРАҚТАРДАН ҚҰСТАР ЖАСАУ

1

2

3

1

2

3

4

7-сабак. ТАБИГИ ЖӘНЕ ТҮРЛІ МАТЕРИАЛДАРДАН ҚҰСТАР ЖАСАУ

1

2

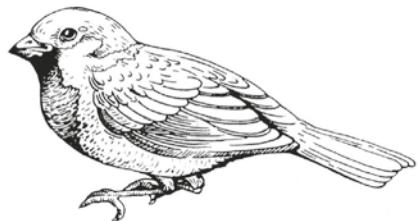

3

4

Өзің жасап көр.

8-сабақ. ТАБИҒИ ЖӘНЕ ТҮРЛІ МАТЕРИАЛДАРДАН КОМПОЗИЦИЯ ЖАСАУ

Өсімдіктер табиғаттың бір бөлігі болып табылады. Олар суретші-шеберлердің шығармашылықпен айналысы үшін әр түрлі материалдар береді. Суретші-шеберлер үшін табиғат қандай материалдарды береді? Айтып бер.

Есінде болсын! Бұта, жапырақтарды ағаштан үзбе және сыңдырма. Тек жерге түскенін ал. Табиғатты қорға!

9-сабақ. ТҮҚЫМДАРДЫ ЖИ- НАУ ЖӘНЕ САҚТАУ

Жазда және күзде өсімдіктер тұқым түйеді. Суретте берілген тұқымдар қандай өсімдіктердің тұқымы екенін тап.

Есіңде сақта! Тұқымдарды се-
руенге шыққаныңда жинап кел,
жақсылап жуып, кептір. Содан соң
ыдыстарда сақта.

10-сабақ. ТҮҚЫМДАРДАН НАҚЫШ ЖАСАУ

Түрлі-түсті картоннан ені 3 см, бойы 9 см болған тік төртбұрыш пішінді қырқып алып, қаламмен тендей бөліктеге бөліп шық. Оның ішіне нақыш сыйзып ал, содан соң желім немесе ермексазбен түқымдарды нақыштың үстіне жабыстырып шық.

1

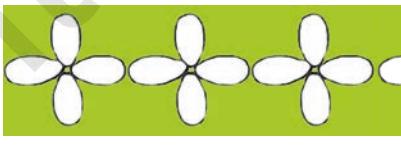
2

3

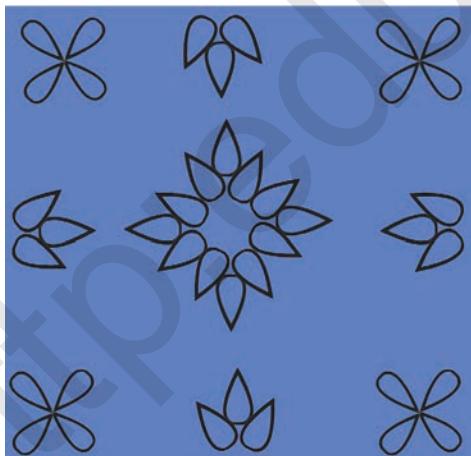
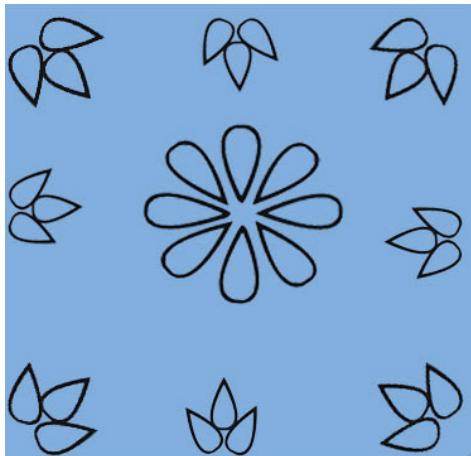

4

ӨЗІҢ ЖАСАП КӨР

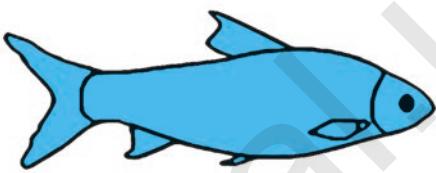

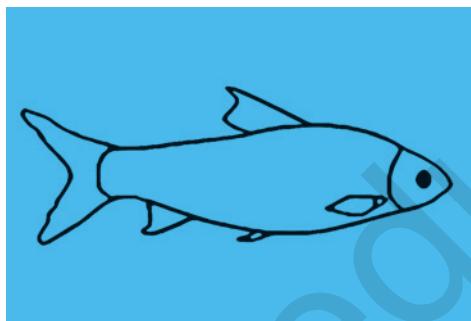
11-сабақ. БАЛЫҚ ПІШІНІН ЖАСАУ

1

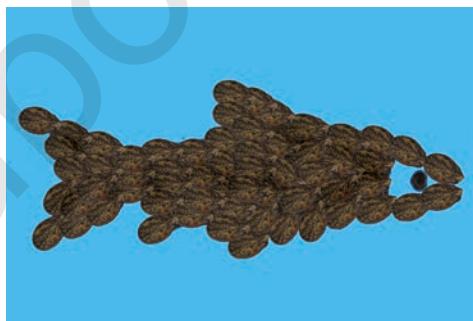

2

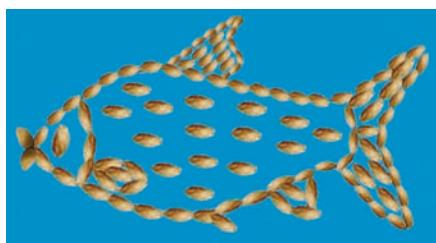

3

Өзің жасап көр.

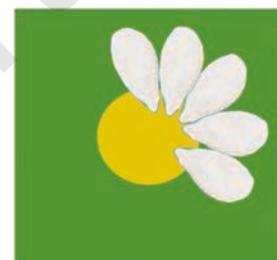

4

12-сабак. ТҮЙМЕДАҚ ГҮЛІН ЖАСАУ

Өзің жасап көр.

ӘЗІНДІ ТЕКСЕР

Мұғалімің мен ата-ананды қуант. Нені білетінінді, орындаі алдыныңды көрсет. Дұрыс жаупты таңда.

Табиғи материалдармен жұмыс істегендеге қандай құралдарды пайдаланаңың?

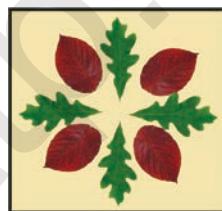
Табиғи болмаған материал деген не?

Қайсы суретте нақыш дұрыс жасалған?

нақыш дұрыс

Сыныптастарыңмен талқыланадар.

жауптарды

ҚАҒАЗ ЖӘНЕ КАРТОНМЕН ЖҰМЫС ИСТЕУ

Қағаз — бұл бізге әрдайым керек болатын материал болып табылады.

Сен қағаздан жасалған қандай бүйімдарды білесің? Суретке жақсылап қара. Бұл бүйімдар кімге және не үшін керек?

Картонды түрлі-түсті қағаздардың арасынан тап. Қандай ұқсастық бар? Түрлі қағаздарды ұстап көр. Нені байқадың? Қағаздың ерекшеліктерін айтып бер.

13-сабақ. ҚАҒАЗ ЖӘНЕ ОНЫҢ ТҮРЛЕРІ

Жазу қағазы.

Газет қағазы.

Картон.

Сурет қағазы.

Сыйлықты орайтын қағаз.

ҚАГАЗБЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ

Үлгі негізінде белгілеу.

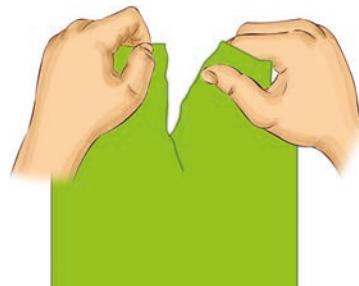
Қырқу.

Қырқып алу

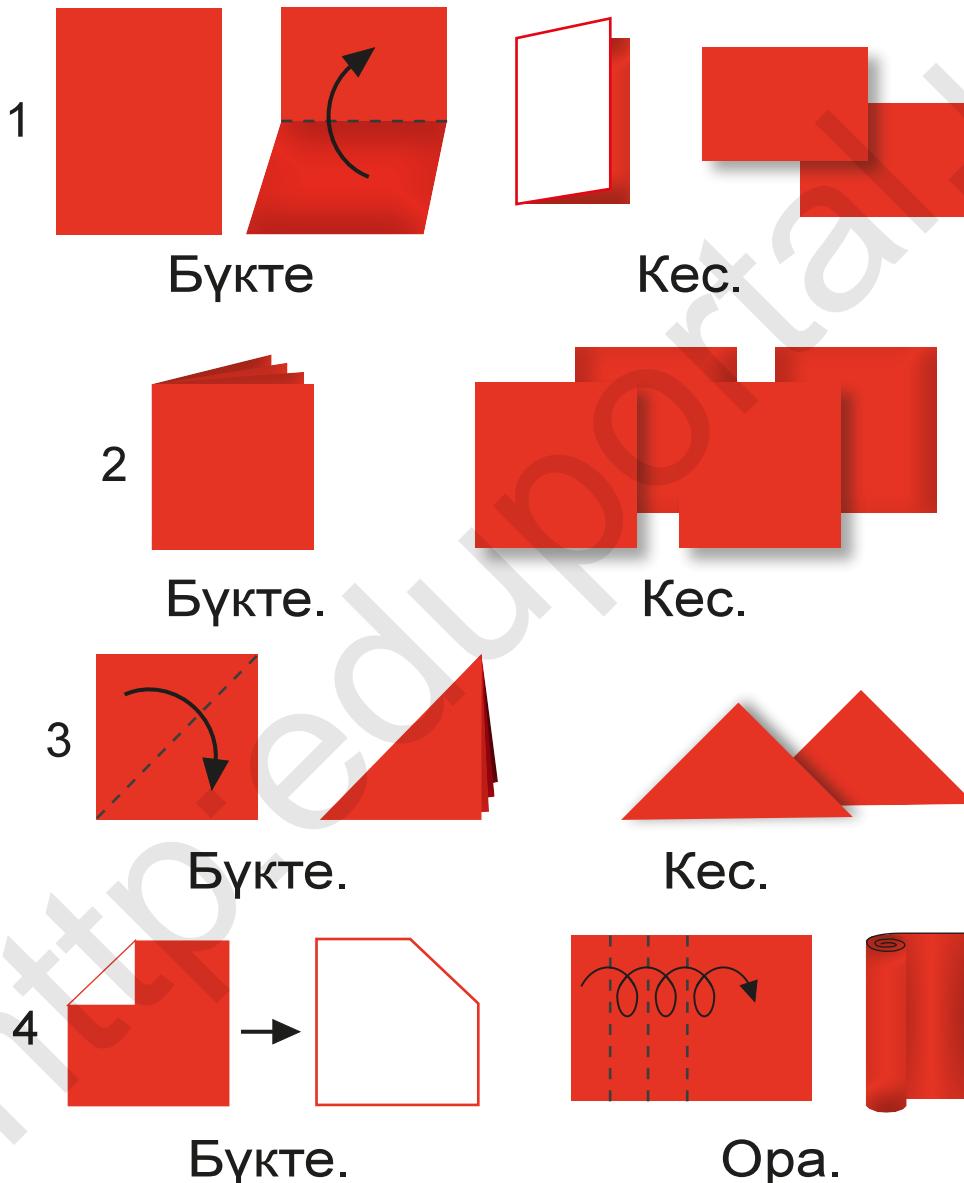
Орау.

Жырту.

Сен не деп ойлайсың, қағаздан тағы да нелер істеуге болады?

ҚАҒАЗДЫ БҮКТЕУ ЖӘНЕ КЕСУ ТӘСІЛДЕРІ

КІШКЕНЕ ШЕБЕР ОЙЫНЫ

Сұлулықты бірге жасаймыз.

Саған тәмендегілер керек болады:

Енді сен қағазбен жұмыс істеу ережелерін біліп алдың.

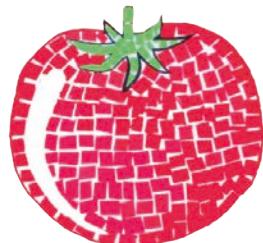
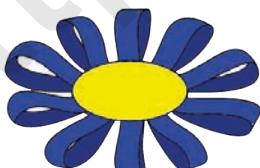
Қағаздан нәрселер жасағанда олардан пайдалан.

Қағаз парағынан нелер жасалады?

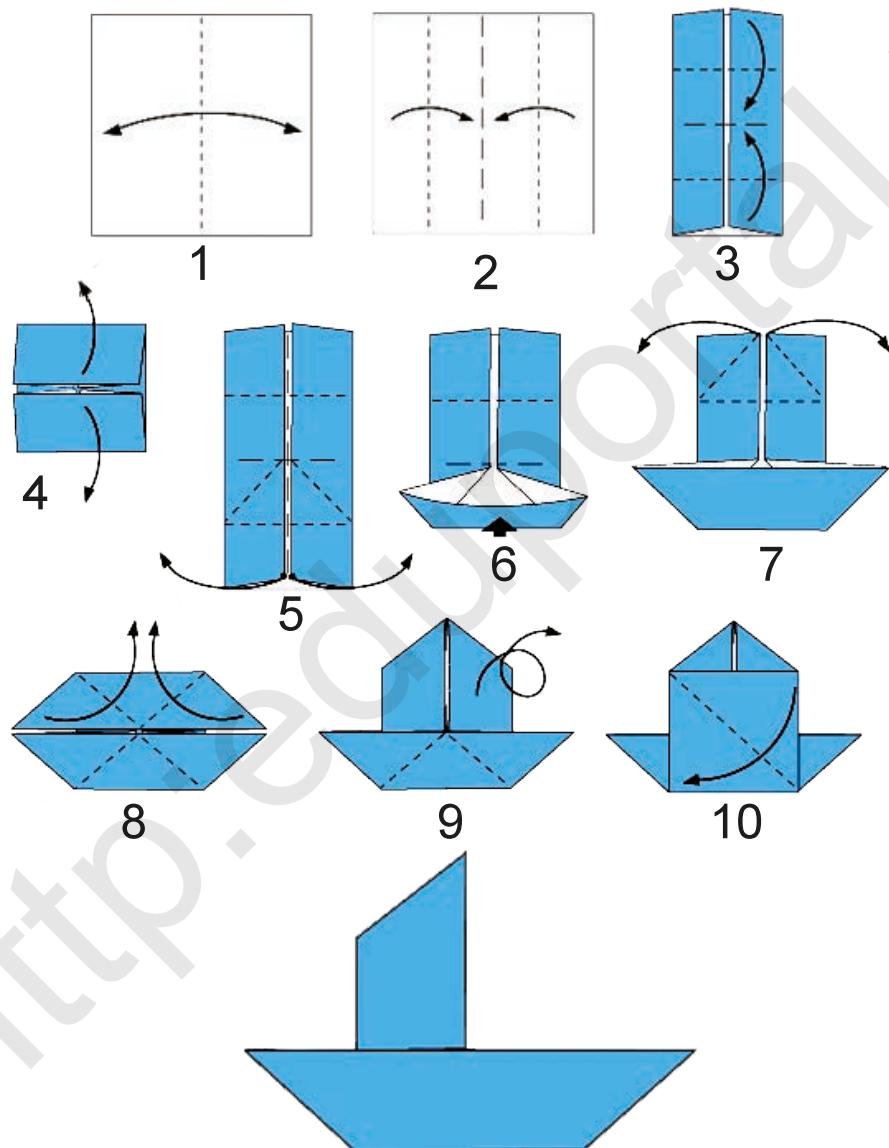
Тапқырлығынды іске қосып, берілген пішіндерден бірер көрініс жасап көр.

Тәмендегілер неге үқсайды?

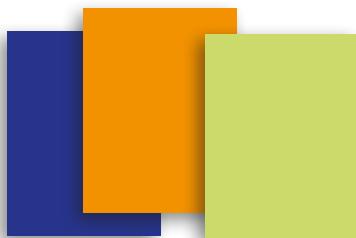

ҚАЙЫҚ ЖАСАУ

14-сабақ. КІТАП ҮШІН БЕТТЕРІНЕ БАУ ЖАСАУ

1

2

3

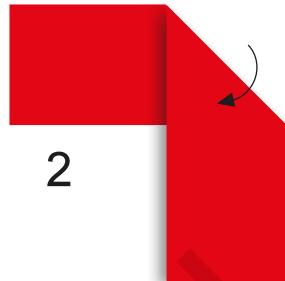
4

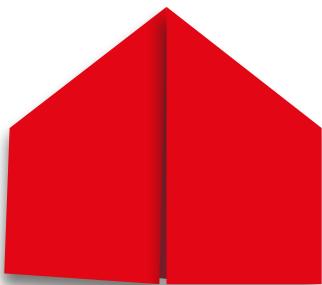
5

1

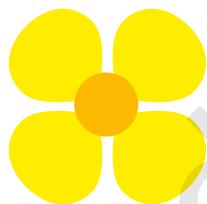
2

3

4

5

6

7

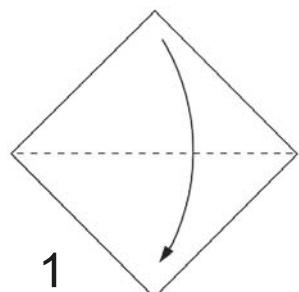
Кітаптың бауы қандай мақсатпен жасалады?

Ол саған не үшін керек болады?

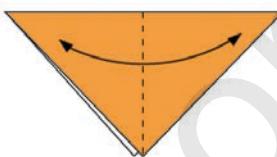

15-сабақ. ҚАҒАЗДАН КҮШІК ЖАСАУ

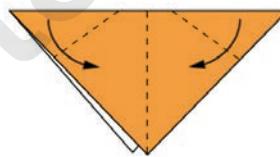
Қағазды бүктеу техникасы негізінде пішіндерді жасау өнері **оригами** деп аталады.

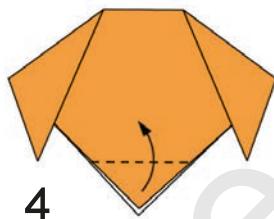
1

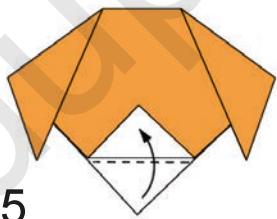
2

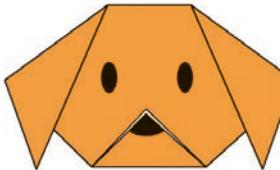
3

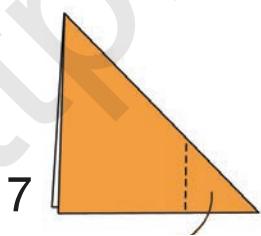
4

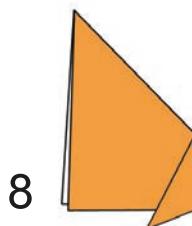
5

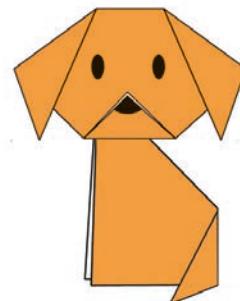
6

7

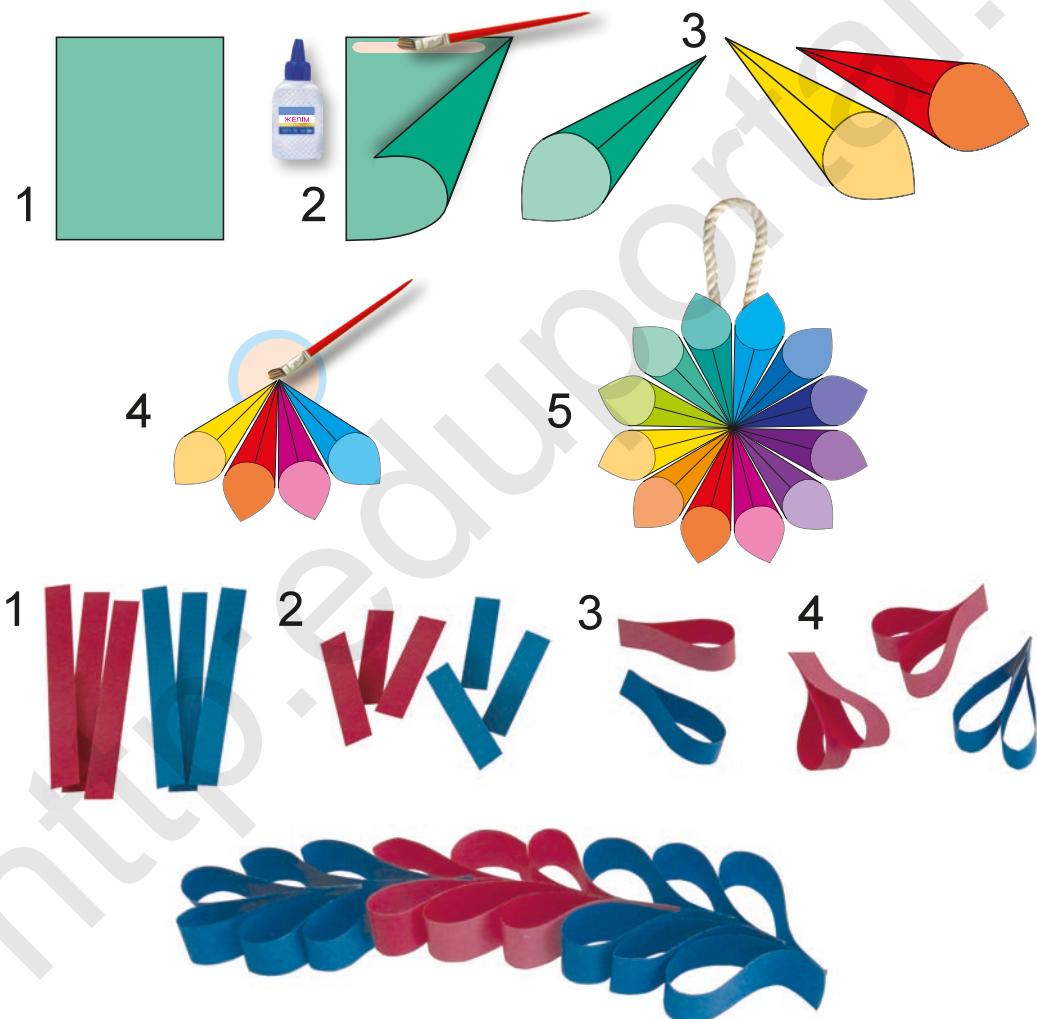
8

ЖАҢА ЖЫЛҒА АРНАП ОЙЫН-ШЫҚТАР ДАЯРЛАУ

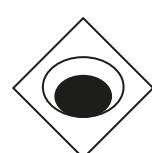
1 ғеваръдан Жаңа жыл басталады. Мереке безендірулерін жасап, сынып бөлмелерін безендір.

16-сабак. МЕРЕКЕЛЕРГЕ АР- НАЛҒАН МАСКАЛАР ДАЯРЛАУ

Қоян маскасын жасау

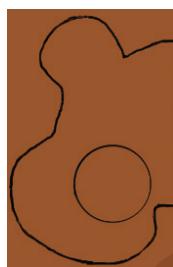
5

6

Аю маскасын жасау

Қағазды екіге бүктеп, үлгі негізінде аюдың бас бөлігін сызып ал.

Сызықты бойлай кес. Арасын аш, қаламмен қастары мен тұмсығын сызып боя.

14 январь — „Отан қорғаушылар күні“

Армиямыз – біздің тыныштығымыз сақшысы. Күшті, табанды әскерлеріміз жерде, суда, әуеде қызмет етеді.

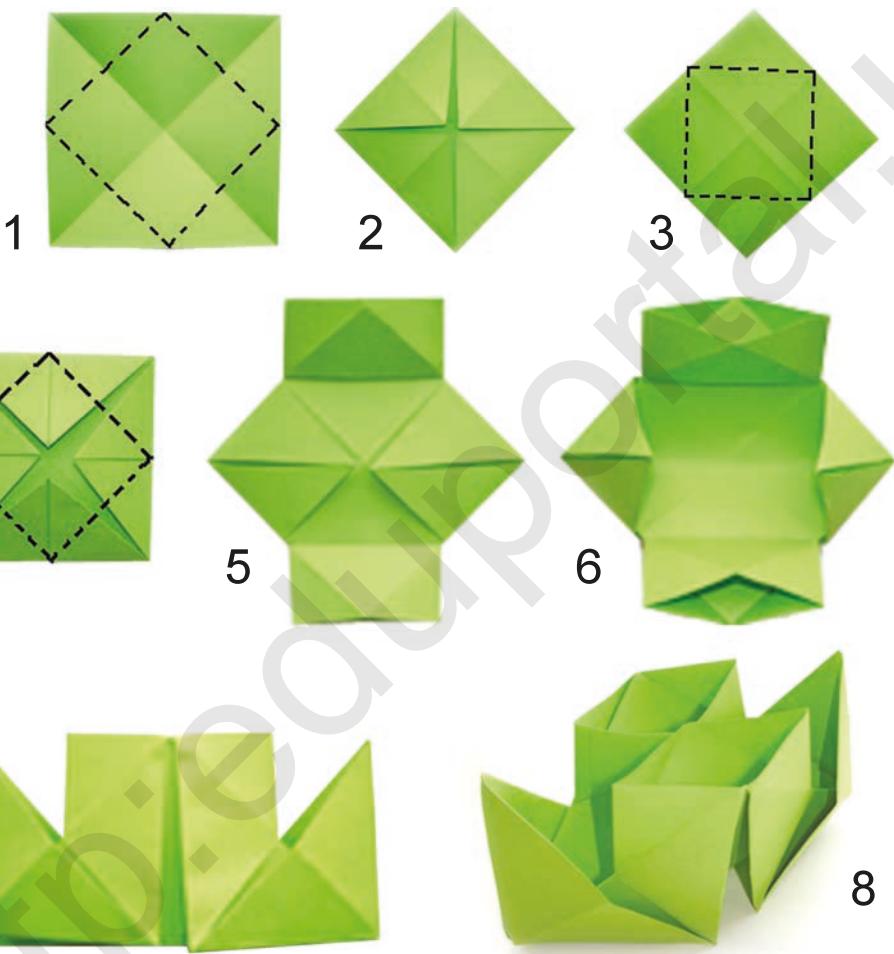
Олардың қызметі қандай техникамен байланысты?

Жанұянда қызмет еткен немесе қызмет етіп жатқандар бар ма? Оларға сыйлықтар даярла.

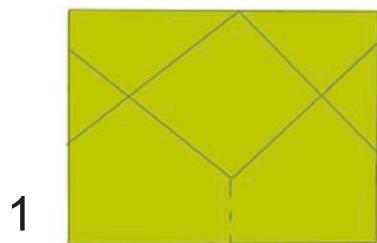
17 - сабак. ҚАҒАЗДАН ОЙЫН-ШЫҚТАР ЖАСАУ

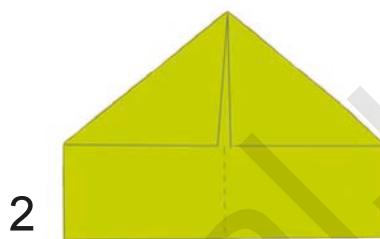
Жасаған кішкене кемеңнен сен қалай пайдаланбақшысың? Оны кімге сыйға тарту мүмкін?

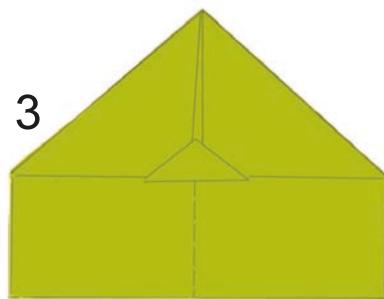
Ұшатын планер жасау

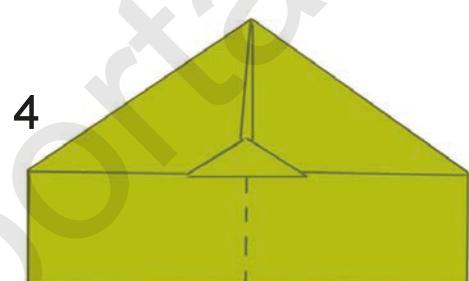
1

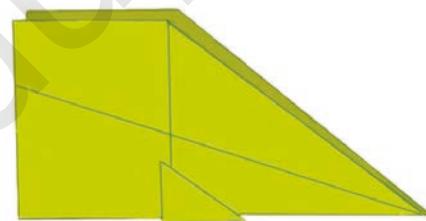
2

3

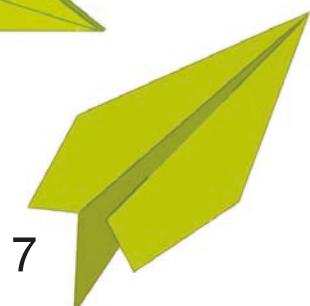
4

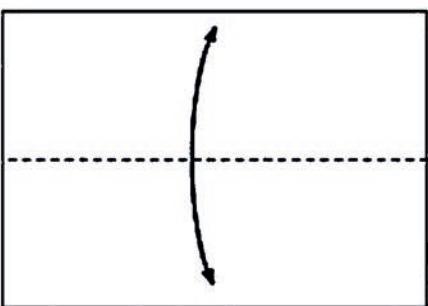
5

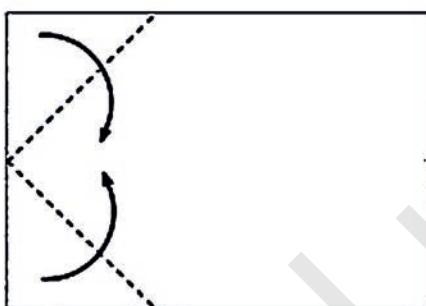
6

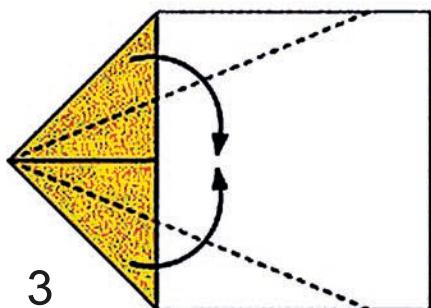
7

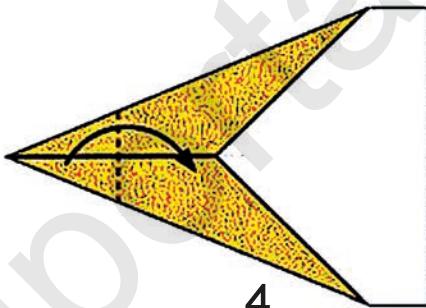
1

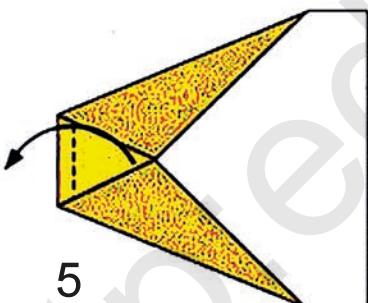
2

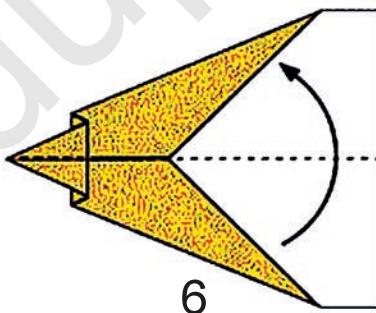
3

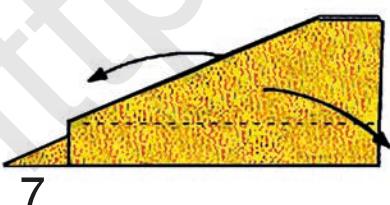
4

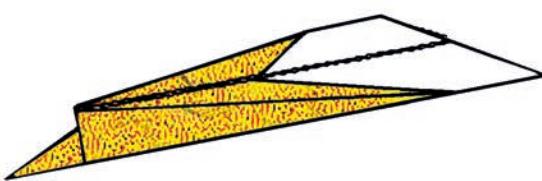
5

6

7

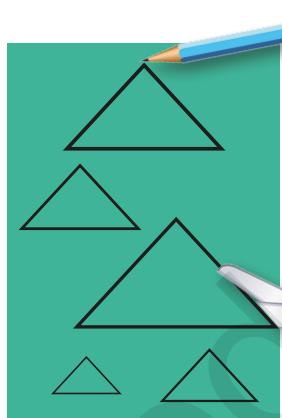

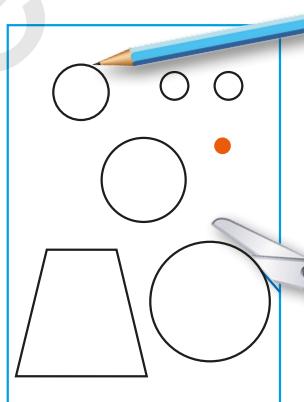
18-сабақ. ҚЫС ҚӨРІНІСІН АППЛИКАЦИЯ ТӘСІЛІНДЕ ЖАСАУ

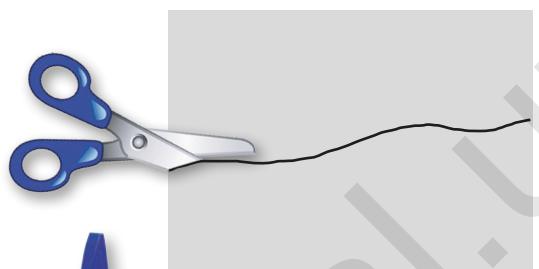
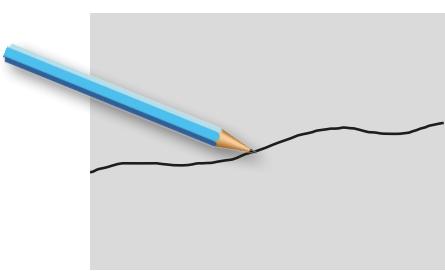

1

2

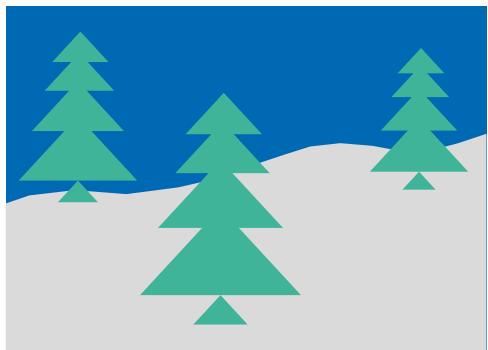

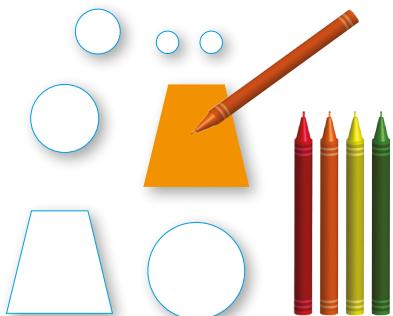

3

4

5

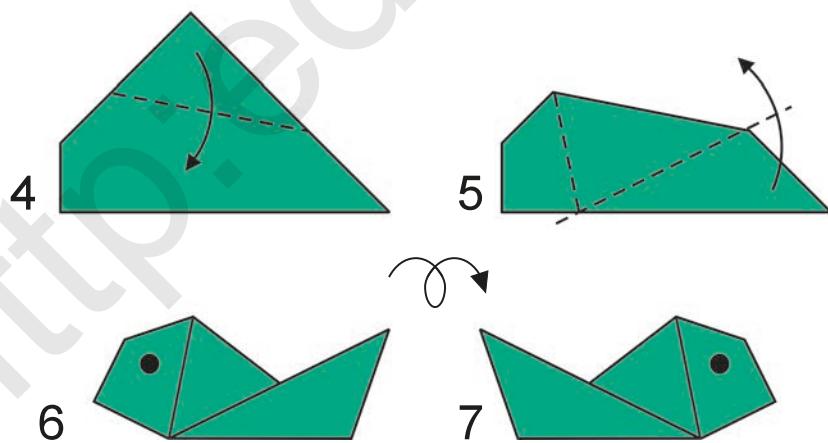
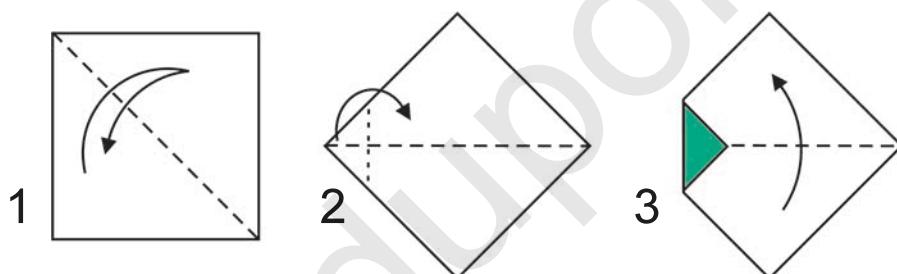
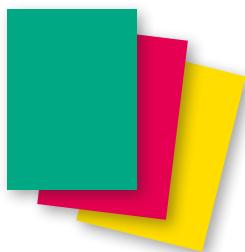

6

19-сабақ. ТҮСТІ ҚАҒАЗДАН ЖАҢУАРЛАР ПІШІНІН ҚҰРУ - ЖАСАУ

1

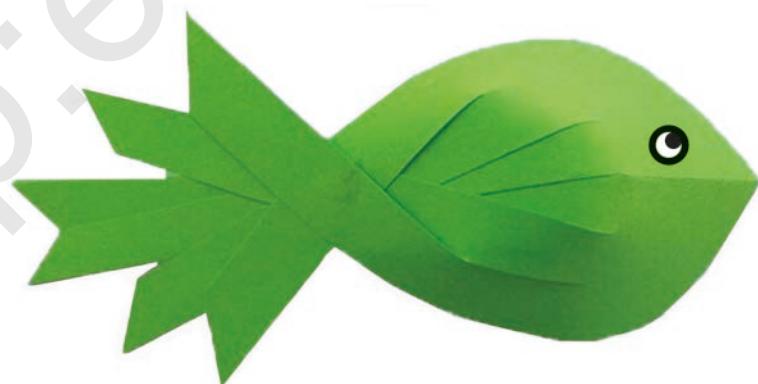
2

3

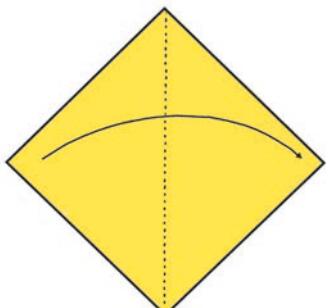

4

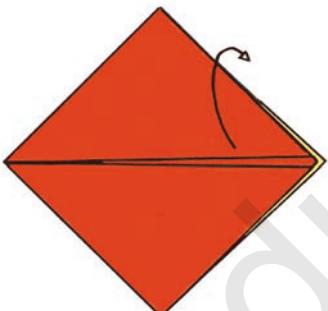
20-сабак. ҚАҒАЗДАН ТҮЛКІ ПІШІНІН ҚҰРУ-ЖАСАУ

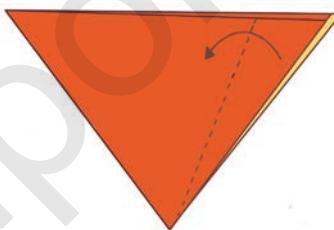
1

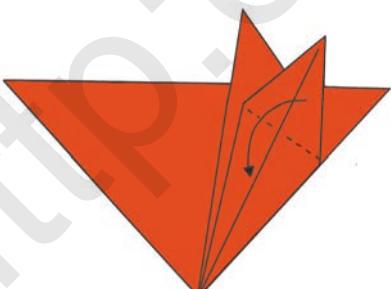
2

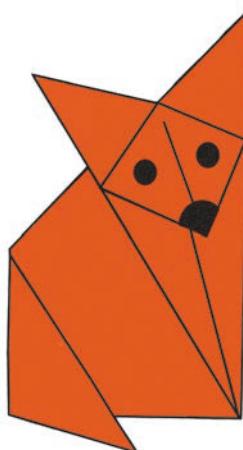
3

4

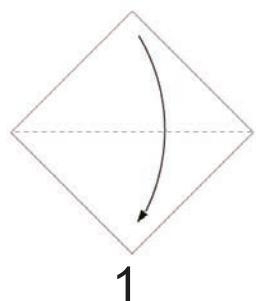

5

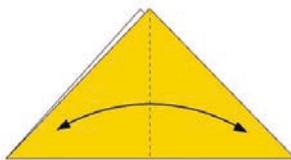

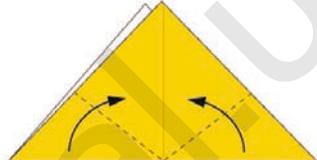
ҚАҒАЗДАН МЫСЫҚ ПІШІНІН ҚҰРУ-ЖАСАУ

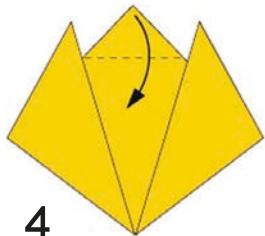
1

2

3

4

5

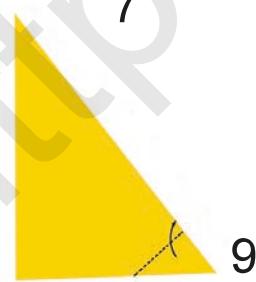
6

7

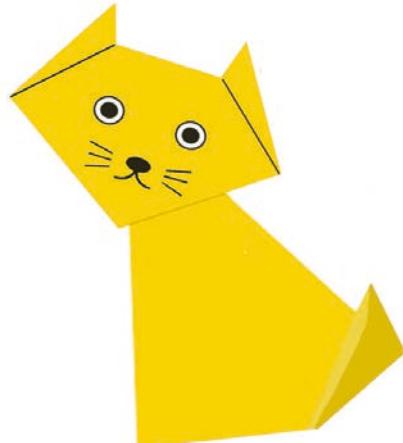
8

9

10

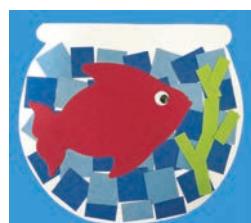
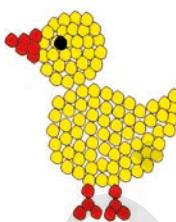
21 - сабақ. МОЗАЙКА ТУРАЛЫ ТҮСІНІК

Майда қағаз түйіршіктерін қандай тәртіпте жабыстыру мүмкін?

Құстар қалай бейнеленген? Несімен үқсас?

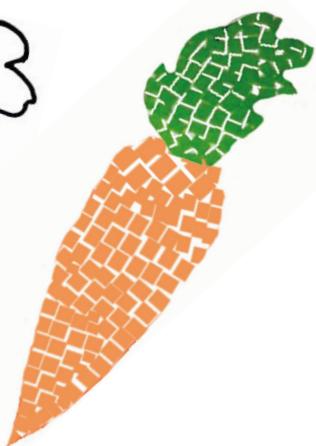
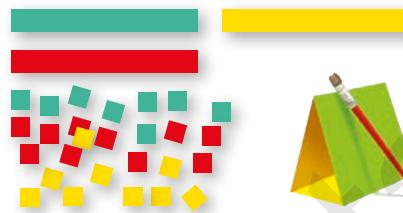
Мозайка — майда түйіршіктерден құралған нақыш пен суреттер болып табылады.

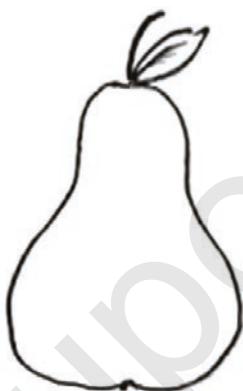
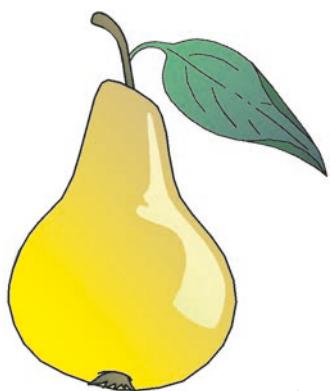
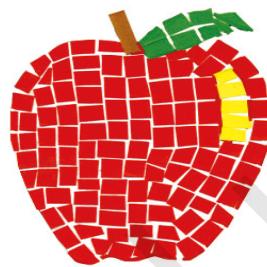
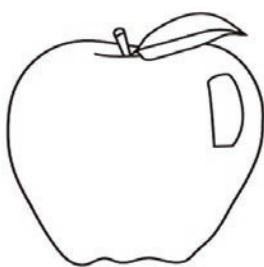
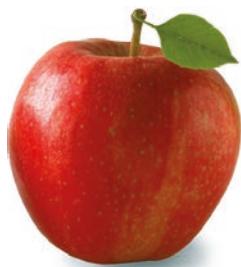

Ойлап қара, мозайка жасау үшін қандай қағаз алу қолайлы болады? Жұқа қағаз ба немесе қалың қағаз ба? Қағаз түйіршіктерін қалай жабыстыруға болады екен?

22-сабақ. МОЗАЙКА ТӘСІЛІН- ДЕ КӨКӨНІСТЕР ПІШІНІН ЖАСАУ

Қағаз майлышты майда етіп кесіп, домалақ формаға келтір және оны сызып алған пішіннің үстіне біртегіс етіп жабыстыр.

23-сабақ. ДИЗАЙНЕРЛІК КӘСІБІ

Дизайн — бұл ойлау, сызу, жобалау.

Дизайнер — жобалаушы суретші.

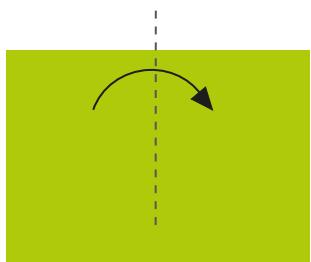
Дизайнерлік кәсібі — өнеркәсіп естетикасы бойынша маман суретші.

Дизайнерлік қызық кәсіп. Бұл кәсіптегі адамдар әрқашан жаңа бүйімдарды ойлап табады. Бұлар үй-жиназдары, киімдер, техникалық жабдықтар және өте көп басқа бүйімдар болуы мүмкін. Суретте берілген бүйімдардың құрылышы мен безендірілуіндегі айырмашылықтарды тап.

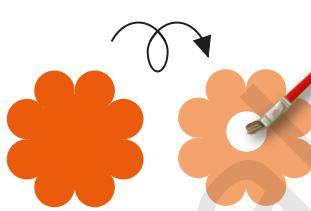
8-МАРТ МЕРЕКЕСІНЕ ҚҰТТЫҚТАУ ҚАҒАЗЫН ДАЯРЛАУ

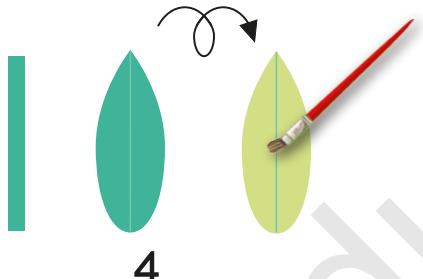
1

2

3

4

5

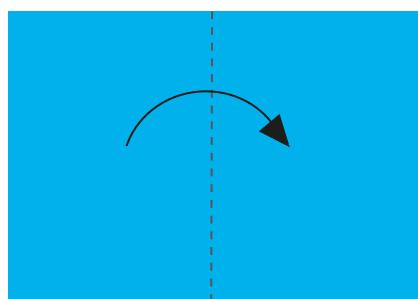
6

7

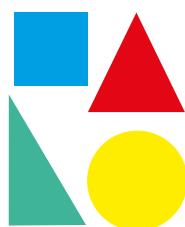
24-сабақ. НАУРЫЗ МЕРЕКЕСІ- НЕ ҚҰТТЫҚТАУ ҚАҒАЗЫН ДАЯРЛАУ

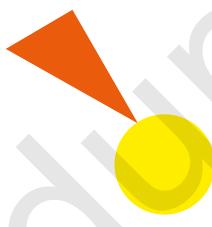
1

2

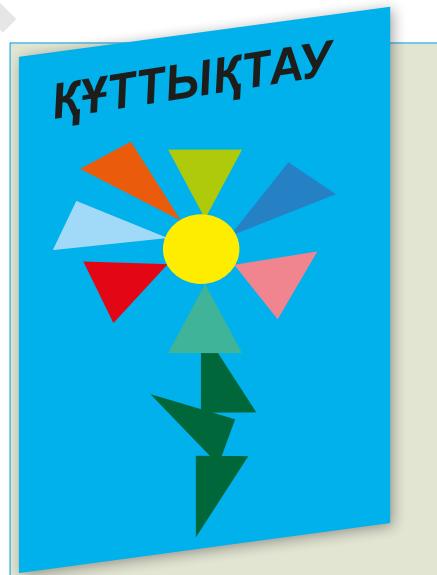
3

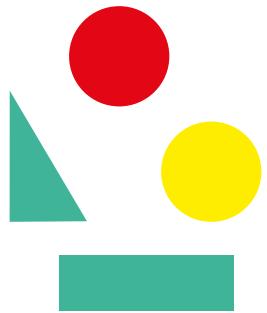

4

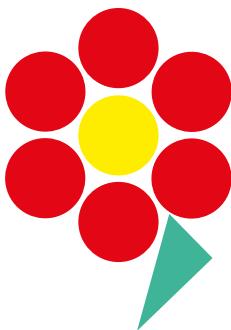

5

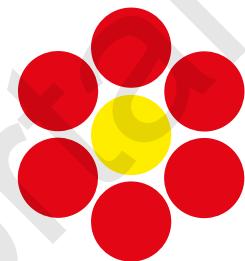

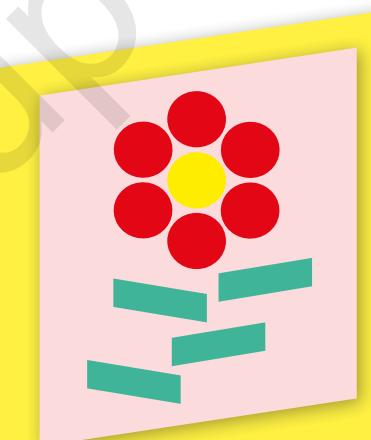
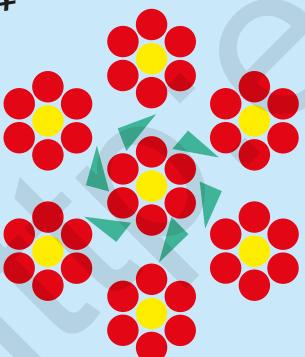
1

2

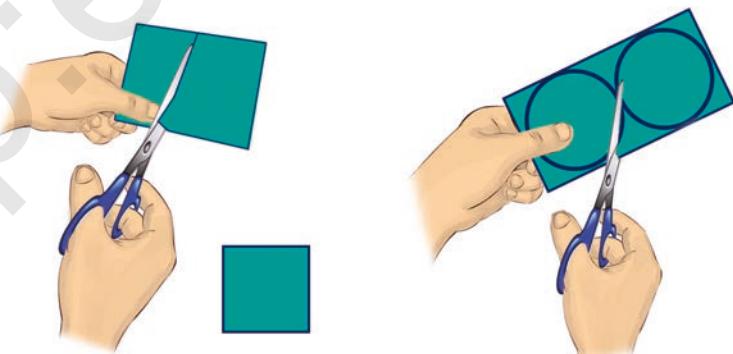
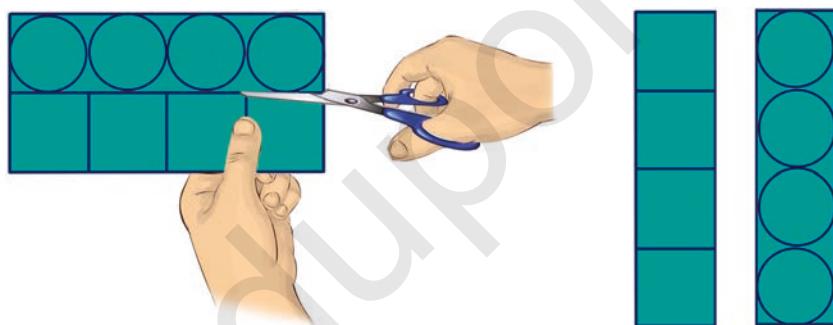
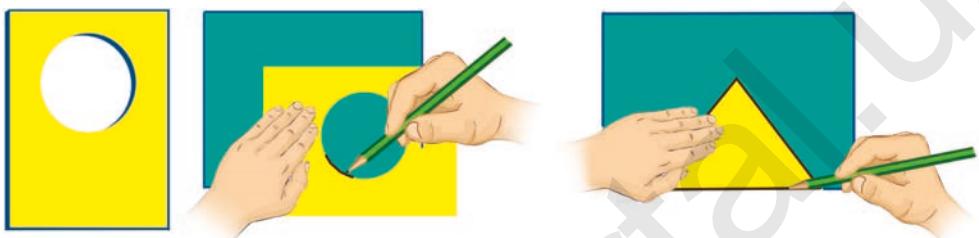
КӨКТЕМ
мерекесімен
құттықтаймыз!

Наурыз
мерекесімен
құттықтаймыз !

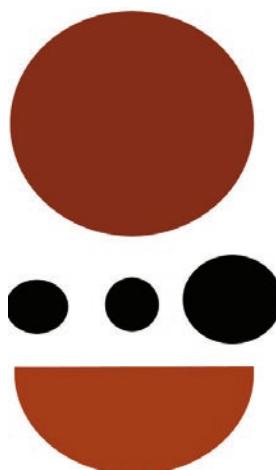

25-сабақ. ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАРДЫ ҚЫРҚУ ТӘСІЛДЕРІ

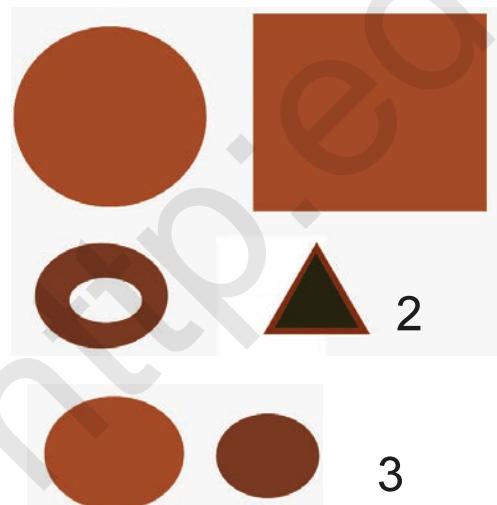
26 - сабак. ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАРДАН ЖАНУАРЛАР ПІШІНІН ЖАСАУ

1

2

3

1

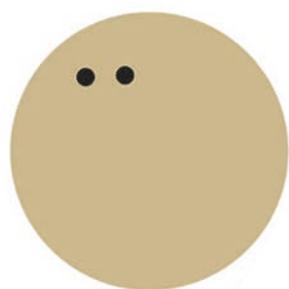
2

3

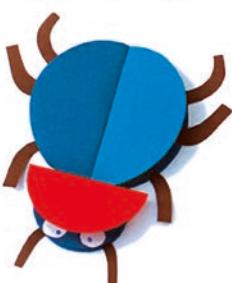
ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАРДАН ҚҰСТАР ПІШІНІН ЖАСАУ

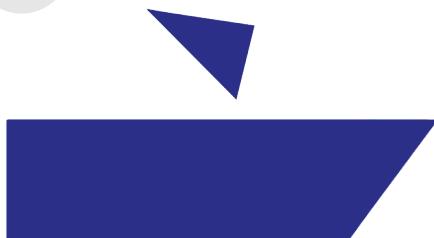
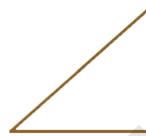
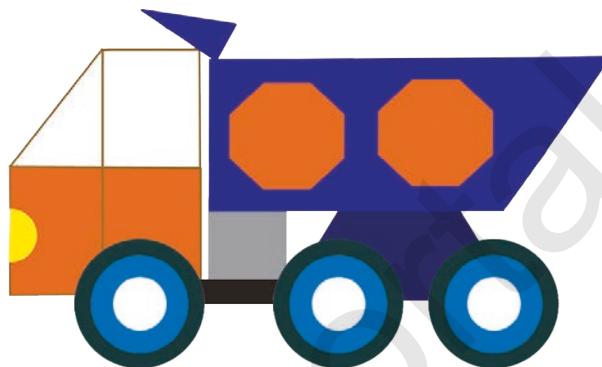
ЖАНУАРЛАР БЕЙНЕСІН БАҚЫЛА ЖӘНЕ ЖАСАП КӨР

Суретте қандай жануарлар бейнеленген? Оларды жасау үшін сен қандай пішіндегі қағаздан пайдаланың керек?

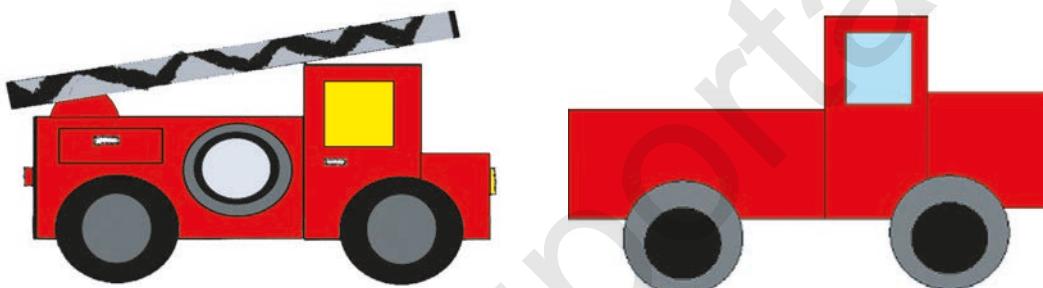
27 - сабак. ГЕОМЕТРИЯЛЬҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАРДАН МАШИНА ҚҰРУ-ЖАСАУ

БАҚЫЛА ЖӘНЕ ЖАСАП КӨР

Суретте қандай машиналар көрсетілген? Сол суреттерге қарап машинаның пішінін өз бетіңше жасап көр.

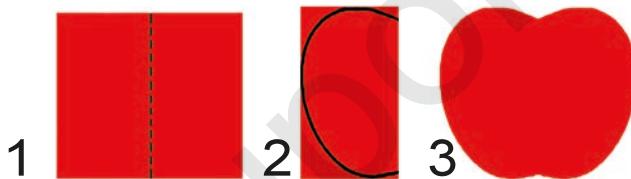

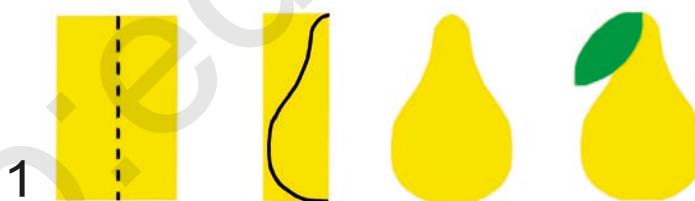
28-сабак. ЖЕМІС ЖӘНЕ КӨКӨНІСТЕРДІ СИММЕТРИЯ- ЛЫҚ ПІШІНДЕРДЕН ЖАСАУ

Суретке зейін сала қара. Қағаз екіге бүктелген соң қандай іс амалға асырылады?

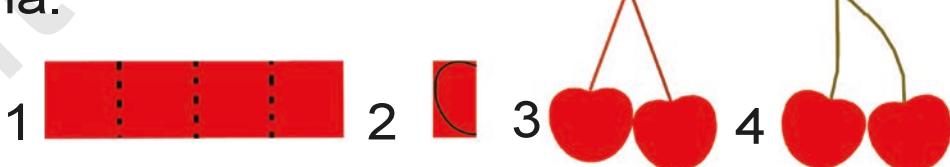
 Алма пішінін қағазды екіге бүктеу жолымен даярла.

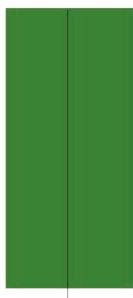
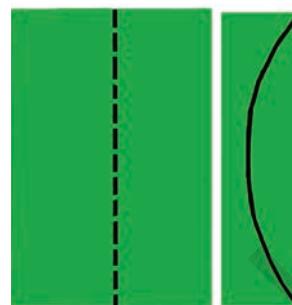
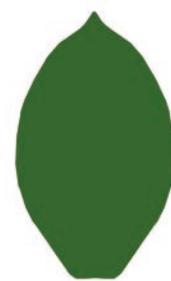
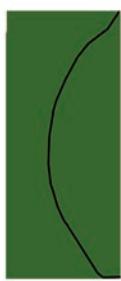
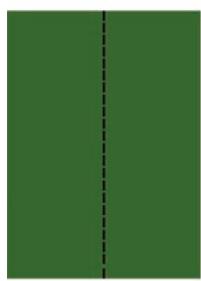

Ұзынша қағаздан нәк пішінін кес.

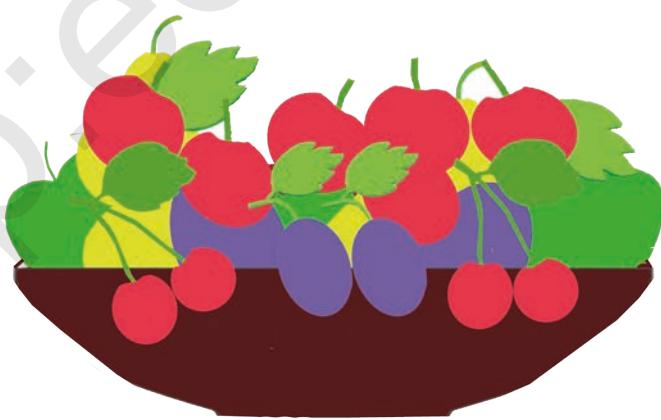

Қағазды бүктеп, алша пішінін даярла.

Даярланған жемістерінді тәрелкеге сал.

29-сабак. ҚҰРЫЛЫСШЫ КӘСІБІ

Көшеге шықсан, үй, мектеп, бақша және дүкендерді көресің. Бұл құрылымдарды құруда кірпіш төруші, сylaқшы, ағаш шебері, бояушы және басқа кәсіп иелері бірге еңбек еткен.

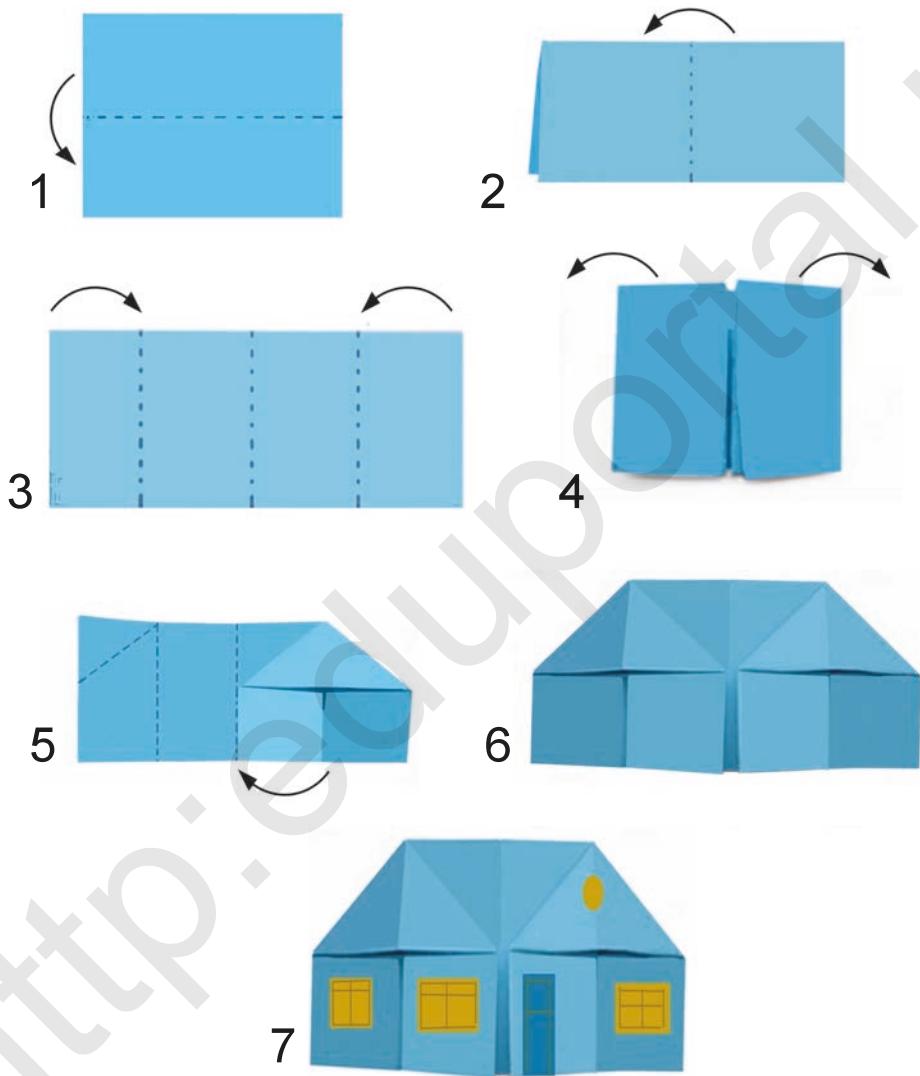
?

Айтшы, кім қандай жұмыс орындалап жатыр?

Олардың кәсібі қалай аталады?

ҮЙШІК МАКЕТИН ҚҰРУ-ЖАСАУ

Жасауға әрекет жасап көр.

1

2

3

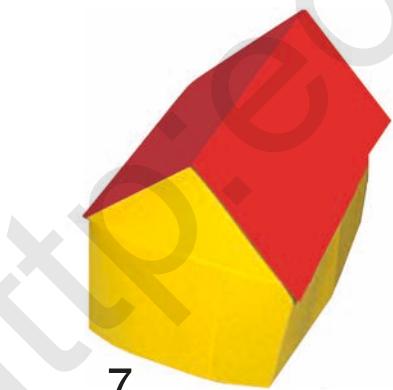
4

5

6

7

8

30-сабак. ҚАҒАЗДАН „СЕ- БЕТТЕГІ ГҮЛДЕРДІ“ ҚҰРУ- ЖАСАУ

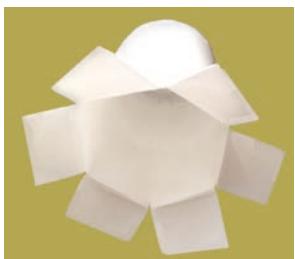
1

2

3

4

5

6

7

1

2

3

4

5

6

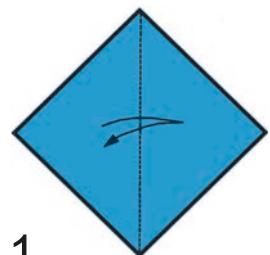
7

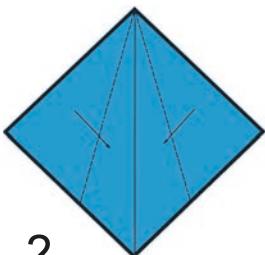
8

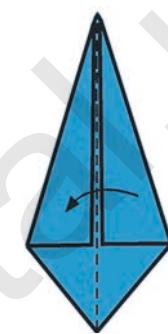
31-сабақ. ҚАҒАЗДАН БҮКТЕУ ТӘСІЛІНДЕ ЖАНУАРЛАР, ҚҰСТАР ПІШІНДЕРІН ЖАСАУ

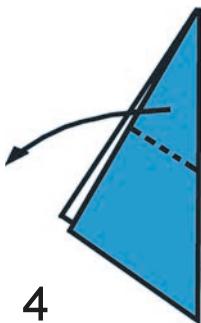
1

2

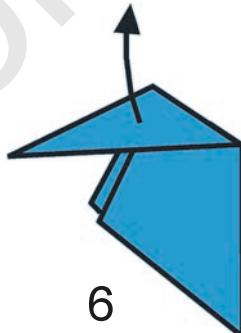
3

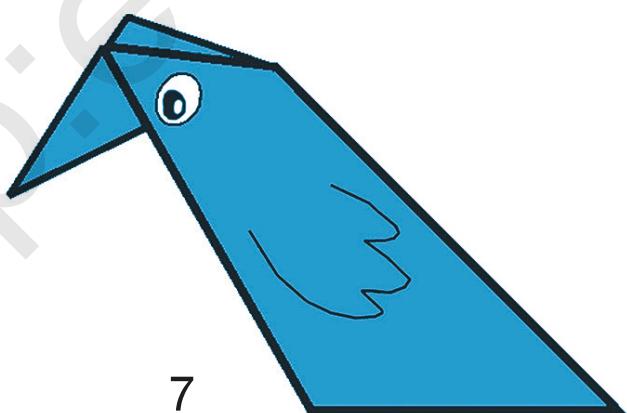
4

5

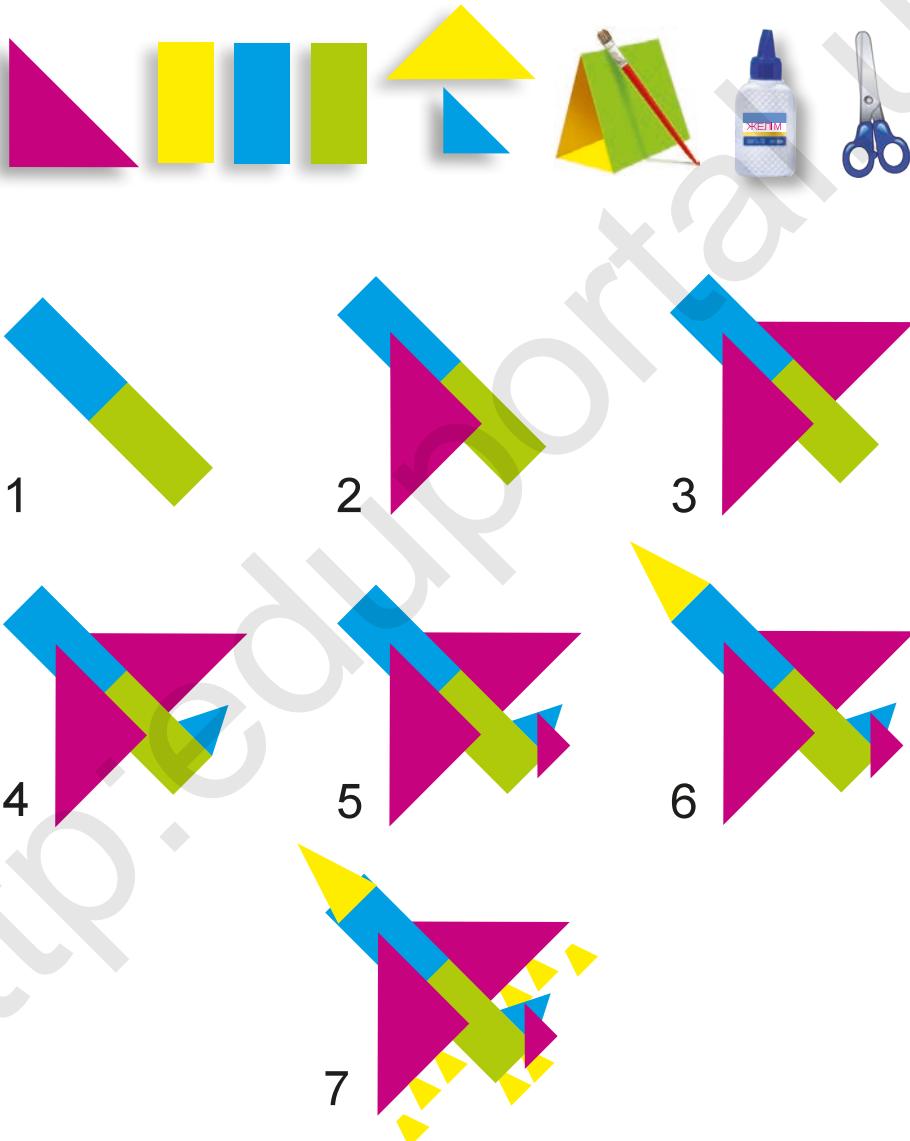

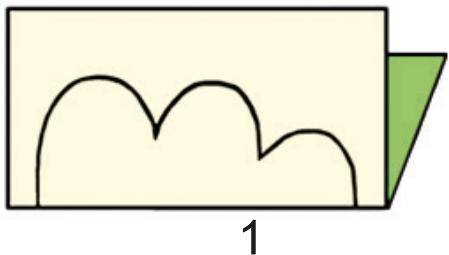
6

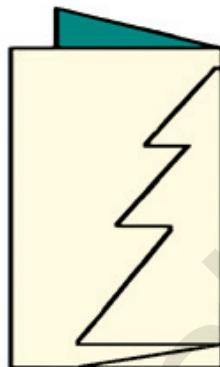

БАҚЫЛАУ ЖҰМЫСЫ ҮШІН ҮЛГІ ТАПСЫРМАЛАР

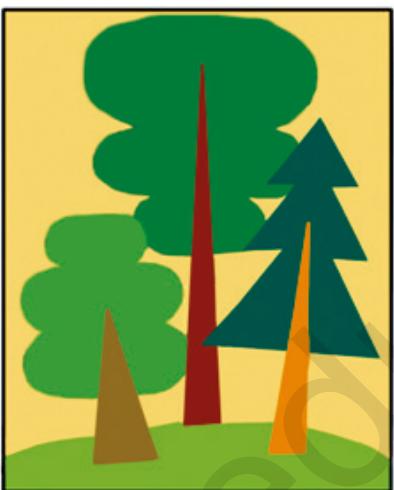

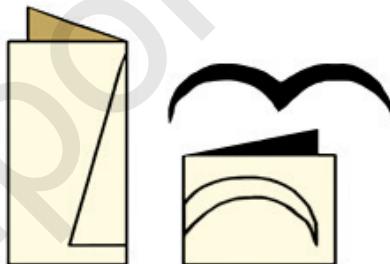
1

2

3

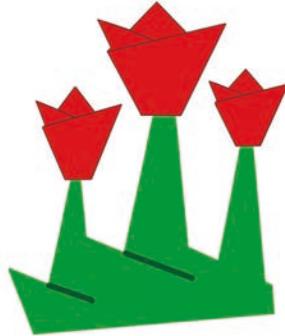
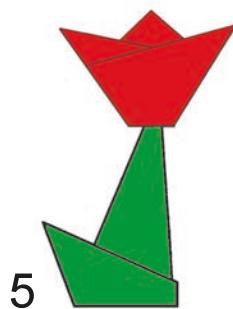
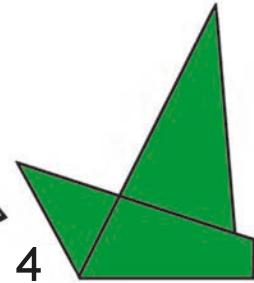
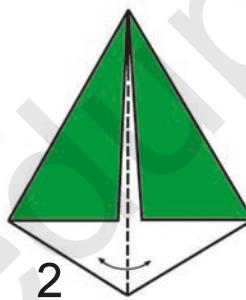
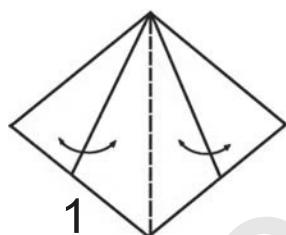
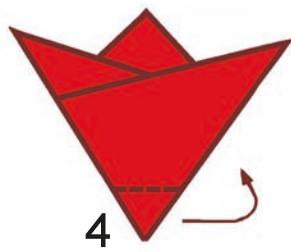
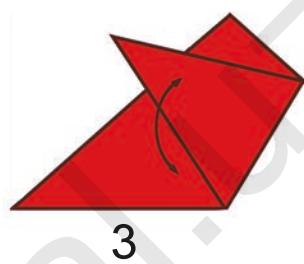
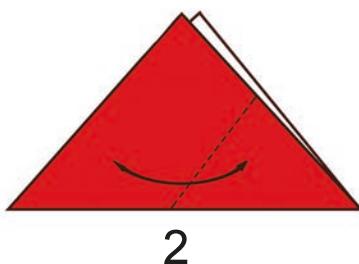
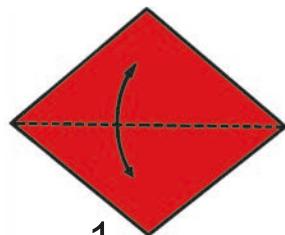
4

5

6

КӘСІП ШЕБЕРЛЕРІ ӘҢГІМЕЛЕЙДІ

ОРНАМЕНТ ЖӘНЕ НАҚЫШ

Орнамент деп, сәулет пен қолданбалы өнер туындыларындағы негізгі элементтердің бірі айтылады. Ол сзызықтар мен реңдерден құралады, құрылым мән бұйымдардың үстін бояу, шекіме және ойып істеу жолымен жасалады.

Ал нақыш әр түрлі бұйымдар, жиһаздар, үйлерге ойып және бояп салынатын гүл болып табылады. Үйлер, әр түрлі бұйымдар және жиһаздарға өң беруші және реңді бояулармен безендіретін суретші нақышкер делінеді.

Өзбекстанда нақышкерлік өнері ежелден дамып келген. Сәулетті ескерткіштер қазірге дейін өзінің көз тартып құбылуын жоғалтпаған. Жалпы алғанда, нақыш, гүл безегі деген мағынаны білдіреді.

ҚАҒАЗ

Мектепті қағазсыз елестету өте қын. Дәптер, кітап, сынып журналы, күнделік дәптер де қағаздан даярланады. Қағаз тұрмысымызда өте маңызды рөл ойнайды. Бір парақ қағаз даярлау үшін қаншама адамның еңбегі талап етіледі. Қағазды алғаш рет қытайлықтардан Цай Лун балықшылық торынан даярлап көрген. Бұл маңызды жаңалық тек Қытай үшін емес, сондай-ақ бүкіл адамзат үшін үлкен маңызға ие болды. Өзбекстанда Темурилер билігі дәуірінде қағаз жасап шығаруға ерекше мән берілген. Сондықтан да Самарқант қағазы Орта ғасыр Шығыс хатшы жазушылары арасында аса қадірленген, ал белгілі бір бөлігі шет елдерге де таралған. Қағаз жасап шығару технологиясы мың жылдан астам тарихқа ие болса да, ол осы күнгө дейін дамуын жалғастырып отыр.

ҚАЙШЫ

Археологтар үйінділерден тапқан қайшы ең көне қайшылардан бірі болып, оның жасы 3–4 мың жылдарға тура келеді. Бұл қайшы алдын адамның өзіне қызмет ету үшін емес, сонымен қатар қойдың жұнін қырқу үшін ойлап табылған.

Ол өзгеріссіз екі мың жылдан көп уақыт бойы пайдаланылып келген.

Содан соң, шамамен 1000 жыл ілгері, қолөнершілер екі пышақты шегемен біріктіріп және олардың тұтқасын дәңгелектерге айналдырып, қайшыны қолайлы көрініste ойлап тапқан. Кейін келе, қайшының құрылышын жетілдіріп бару нәтижесінде ол шаштараздар және дәрігерлердің жұмыс құралдарына айналған. Әрбір ұста өзінің қайшысын жетілдіріп отырған. Соның арқасында арнаулы қайшылар пайда болған. Мысалы: бағбан, шаштараз, тігінші, хирург қайшылары, тағы басқалар.

АППЛИКАЦИЯ

Аппликация латын тілінде „біріктіру“ деген мағынаны білдіреді. Бұл көне өнер түрлерінің бірі. Аппликация қағаз, картон немесе мата бөліктерінен, кептірілген гүлдер және жапырақтардан жабыстыру арқылы жасалады. Әрбір халықтың аппликациясы формасы, рені және өзіне тәндігімен бір-бірінен өзгешеленеді.

ОРИГАМИ

Оригами „дестелеу және бүктеу“ деген мағынаны білдіреді. **Оригами** технологиясында қайшы қолданылмайды. **Оригами** өнері Жапонияда қағаз шығару дәуірінен бастап дамып келген. Ортағасырларда ол жапон шенеуніктері мәдениетінің бір бөлігіне айналған. Қазіргі күнде оригами технологиясымен айналысу тек Жапонияда емес, сондай-ақ, бүкіл дүниеде адамдардың сүйікті тынықтырушы жаттығуына айналған.

МАЗМҰНЫ

1-сабақ.	ТЕХНОЛОГИЯ ПӘНІ ТУРАЛЫ ҰФЫМ	3
2-сабақ.	„АЛТЫН КҮЗ“ КӨРІНІСІН ЖАСАУ	8
3 - сабақ.	ЖАПЫРАҚТАРДАН НАҚЫШ КОМПОЗИЦИЯСЫН ЖАСАУ	11
4 - сабақ.	ЖАПЫРАҚТАРДАН ҚҰС ПІШІНІН ЖАСАУ	13
5 - сабақ.	ЖАПЫРАҚТАРДАН ЖАНУАРЛАР ПІШІНІН ЖАСАУ	15
6 - сабақ.	ЖАПЫРАҚТАРДАН ҚҰСТАР ЖАСАУ	17
7-сабақ.	ТАБИҒИ ЖӘНЕ ТҮРЛІ МАТЕРИАЛДАРДАН ҚҰСТАР ЖАСАУ	18
8 - сабақ.	ТАБИҒИ ЖӘНЕ ТҮРЛІ МАТЕРИАЛДАРДАН КОМПОЗИЦИЯ ЖАСАУ	19
9 - сабақ.	ТҮҚЫМДАРДЫ ЖИНАУ ЖӘНЕ САҚТАУ ...	20
10 - сабақ.	ТҮҚЫМДАРДАН НАҚЫШ ЖАСАУ	21
11-сабақ.	БАЛЫҚ ПІШІНІН ЖАСАУ	23
12-сабақ.	ТҮЙМЕДАҚ ГҮЛІН ЖАСАУ	24
13-сабақ.	ҚАҒАЗ ЖӘНЕ ОНЫҢ ТҮРЛЕРІ	27

14-сабақ. КІТАП ҮШІН БЕТТЕРІНЕ БАУ ЖАСАУ	32
15-сабақ. ҚАҒАЗДАН КҮШІК ЖАСАУ	34
16-сабақ. МЕРЕКЕЛЕРГЕ АРНАЛҒАН МАСКАЛАР ДАЯРЛАУ	36
17-сабақ. ҚАҒАЗДАН ОЙЫНШЫҚТАР ЖАСАУ	39
18-сабақ. ҚЫС КӨРІНІСІН АППЛИКАЦИЯ ТӘСІЛІНДЕ ЖАСАУ	42
19-сабақ. ТҮСТІ ҚАҒАЗДАН ЖАНУАРЛАР ПІШІНІН ҚҰРУ-ЖАСАУ	45
20-сабақ. ҚАҒАЗДАН ТҮЛКІ ПІШІНІН ҚҰРУ-ЖАСАУ	47
21-сабақ. МОЗАЙКА ТУРАЛЫ ТҮСІНІК	49
22-сабақ. МОЗАЙКА ТӘСІЛІНДЕ КӨКӨНІСТЕР ПІШІНІН ЖАСАУ	50
23-сабақ. ДИЗАЙНЕРЛІК КӘСІБІ	52
24- сабақ. НАУРЫЗ МЕРЕКЕСІНЕ ҚҰТТЫҚТАУ ҚАҒА- ЗЫН ДАЯРЛАУ	54
25- сабақ. ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗ - ДАРДЫ ҚЫРҚУ ТӘСІЛДЕРІ	56
26- сабақ. ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАР- ДАН ЖАНУАРЛАР ПІШІНІН ЖАСАУ	57

27- сабақ. ГЕОМЕТРИЯЛЫҚ ПІШІНДЕГІ ҚАҒАЗДАР- ДАН МАШИНА ҚҰРУ-ЖАСАУ	60
28 - сабақ. ЖЕМІС ЖӘНЕ КӨКӨНІСТЕРДІ СИММЕТРЯ- ЛЫҚ ПІШІНДЕРДЕН ЖАСАУ	62
29 - сабақ. ҚҰРЫЛЫСШЫ КӘСІБІ	64
30 - сабақ. ҚАҒАЗДАН „СЕБЕТТЕГІ ГҮЛДЕРДІ“ ҚҰРУ-ЖАСАУ	67
31- сабақ. ҚАҒАЗДАН БҮКТЕУ ТӘСІЛІНДЕ ЖАНУАРЛАР, ҚҰСТАР ПІШІНДЕРІН ЖАСАУ	69
БАҚЫЛАУ ЖҰМЫСЫ ҮШІН ҮЛГІ ТАПСЫРМАЛАР	70
КӘСІП ШЕБЕРЛЕРІ ӘҢГІМЕЛЕЙДІ	73

74.200.52я 71

М 19

Маннопова И.

Технология: 1-сыныпқа арналған оқулық /
И. Маннопова, Р. Мавлонова, Н. Ибрагимова –
Ташкент: «О'qituvchi» БПШУ, 2019. – 80 бет.

ISBN 978-9943-22-343-1

УЎТ: 373.3.016:331(075.2)

КБТ 74.200.52я 71

М 19

Mannopova Ilgizar Axmadovna
Mavlonova Rahima Abdurazzoqovna
Ibragimova Nazokat Ravshanxonovna

ТЕХНОЛОГИЯ

Ta'lim qozoq tilida olib boriladigan maktablarning 1-sinfi uchun darslik

Qayta ishlangan va to'ldirilgan
beshinchini nashri
(Qozoq tilida)

„O'qituvchi“ nashriyot-matbaa ijodiy uyi
Toshkent – 2019

Аудармашы

А. Зулфикаров

Редактор

А. Зулфикаров

Дизайнер

О. Сава

Техникалық редактор

Н. Ниязмухамедов

Компьютерда беттеген

М. Мирпулатова

Баспа лицензиясы АI №012. 20.07.2018 ж.
Басуға рұқсат етілді 29.03.2019 жыл. Пішімі 70x90^{1/16}.
Кеглі 18. Офсеттік әдіспен

басылды. Офсеттік қағаз. Шартты баспа табақ 5,85. Баспа-есеп табагы 5,0.
Таралымы 5 792 нұсқа. Тапсырыс № 6-19

Өзбекстан Республикасы Президенті Администрациясы құзырындағы
Ақпарат және бұқаралық коммуникациялар агенттігінің «O'qituvchi»
баспа-полиграфия шығармашылық үйі. Ташкент — 206.

Юнусабад ауданы, Янгишахар көшесі, 1- үй.

Келісім-шарт №09-19